

1956-01-05

AFSENDER

Johanne Christine Larsen

MODTAGER

Astrid Warberg-Goldschmidt

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

Astrid/Dis Warberg-Goldschmidts bog er muligvis den maskinskrivne, upublicerede erindringsskrivelse, som hun kaldte "Mit Livs Bog". Hun skrev den med gennemslag og forærede den til flere familiemedlemmer. Et eksemplar findes på Kerteminde Egns- og Byhistoriske Arkiv.

Ernzt Mentze: Johannes Larsen.

Kunstnerens Erindringer med biografiske Oplysninger, Noter og Kommentarer. Berlingske Forlag 1955.

Det vides ikke, hvem Math var.

Tidligere blev en helflaske også kaldt en tre-pægle-flaske. En pægl er cirka en kvart liter. Ordet pægl er blevet forvansket til "pæl", og tre pæle er blevet til tre master (Internettet, juni 2025).

Vitalia er et mærke, der primært er kendt for sine kosttilskud, herunder produkter med kalk og magnesium, samt baldrian med humle til søvnproblemer (Internettet, juni 2025).

Afsendersted:

Lindøgaard pr. Dræby St.

Afsenderinfo (lakstempel, adresse m.m.):

Adressen er skrevet på kuvertens bagside

Modtagersted:

Bakkevej 12 Hareskov St.

Modtagerinfo (udskrift, tilskrift m.m.):

Adressen er skrevet på kuvertens forside

Omtalte personer:

Louise Brønsted

Rud Gylden
Grete Gylden Thomsen
Peter Klokke
Adolph Larsen
Jeppe Larsen
Johannes Larsen
Ole -, Lindøgaard
- Mayland
Ernst Mentze
Wolfgang Mozart
Lauritz Pedersen
Ellen Sawyer
Janna Schou
Alfred Thygesen
Ebba Warberg Larsen
Grete Warberg Larsen
Martin Warberg Larsen
Per Warberg Larsen
Erik Warberg Larsen, søn af Erik og
Grethe
Laura Warberg Petersen
Troels Warberg Petersen

Arkivplacering:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, BB0709

Trykt udgave:
Nej

Proveniens:
Testamentarisk gave til Østfyns
Museer fra Laura Warberg Petersen

DOKUMENTINDHOLD

Johanne/Junge C. Larsen takker for Astrid/Dis Warbergs bog.

Laura/Bibbe Warberg P. har været filantropisk og derfor ikke nået
juleforberedelser.

Grete og Rud Gylden kom ikke til jul.

Martin/Manse Warberg L. har holdt mandefrokost. Mænd er som børn at
høre på.

Johanne og Adolf/Agraren Larsen har været til middag hos Grete og
Erik/Tinge W. Larsen. Gretes to drenge er blevet mænd. Per og hans
kone, Ebba, tjener godt.

Laura/Bibbe har set dårlig ud, men hun kommer sig nu.

Menztes bog om Johannes Larsen er bedre, jo længere man kommer ind i
den.

Troels Warberg L. laver små gaver til Johanne og Adolf.

Johanne vil samle penge ind til Janna Schou, som er fattig.

TRANSSKRIFTION

[Håndskrevet på kuvertens forside med blæk:]

modt. 7' Jan. 1956

besv. 10 " "

Fru A. Warberg Müller

Bakkevej 12

Hareskov St.

1956

[Håndskrevet med blå kuglepen:]

26-7-2000

BWP.

[Håndskrevet på kuvertens bagside:]

Lindøgaard Dræby St. Fyen.

[Et julemærke påsat kuvertens bagside. Påtrykt tekst:]

Jul 1955

Danmark

[Håndskrevet i brevet:]

Lindøgaard

5-1-1956.

Kære lille Dis!

Jeg er snart kommen i stor Brevgæld til dig, nu maa jeg se at faa den
afbetalt. Endnu har jeg da for Resten ikke faaet dig sagt ordentlig Tak for
din Julepakke, først og fremmest for din egen Bog, som jo egentlig var en
Overraskelse. Man kunde selvfølgelig mærke Hastværket, der blev ikke

Tid til mange Betragtninger eller lidt Filosofi, men ellers er den jo vældig morsomt fortalt. Jeg læste den allerede Juleaften og sad og morede mig over den og bedømte den til at faa ug? mens de to foregaaende havde faaet ug.

Nu har jeg bestemt at tage mig mægtig sammen med dette Brev og ikke sidde og skrive om dig og alt dit, saadan som mit Instinkt tilsiger mig, men derimod fordybe mig i alt mit eget – hvad der ikke er nær saa morsomt for mig selv, men som jo er det, der kan interessere den, der modtager Brevet.

Jeg maa vist i et af mine tidligere Breve have fortalt dig om Bibbes filantropiske Virksomhed inden Jul, saa hun kom bag efter med alt det, der skulde gøres inden Jul: Slagtning, Bagning, Rengøring, Julepost og Køben Gaver – der er jo meget i en stor Virksomhed som hendes. Følgen var naturligvis, at hun var helt herunter og meget nervøs, hvilket ikke bidrog til en god Jul for dem. Mandfolk kan sjældent forstaa Kvinde-Arbejder. De havde ogsaa den store Skuffelse, at Grete og Rud slet ikke kom i Julen, fordi Grete maatte indøve to Mozart-Koncerter og ikke turde tage Ferie. Vi saa dem da næsten heller ikke i Julen, men derom senere. Jeg var lidt stolt af, at jeg slet ikke belemrede Bibbe med noget Juleindkøb for mig og Grete kom med een, nemlig lidt Undertøj til Bibbe, det kunde jeg ikke ordne gennem Telefonen.

Manse plejer i de senere Aar at have Mandfolke Frokost Juleaftens Dag, og det havde han ogsaa i Aar; Gæsterne var: Dalle, Peter Klokke, Mayland og Jeppe (Puf) Manse havde købt Sild og alskens fint Paalæg; dertil kold Medister som Grete havde sendt os, de havde nemlig slagtet. Bajere og Kirsebærvin (som Agraren ga') Kaffe m. Smaakager, som nu kan købes virkelig gode, næsten som hjemmebagte. Der var en uhyre munter Stemning og en rigtig Jæger- og Mandfolkesnak, som jeg lyttede til men ikke blandede mig i. Hvor er saadanne Mandfolk dog store Børn, det var saa sjovt at sidde og høre paa. - Om Aftenen havde Manse en dejlig Mad til os: Vildgaas, udmærket stegt med alskens til, og dertil en Flaske Rødvín, som Agraren havde købt; ovenpå en fortrinlig Æbletrifli med Flødeskum; Manse faar altid sin Mad til at smage saa godt. Bagefter saa vi Gaver og læste. Intet ellers markerede Juleaften, hverken Juletræ, Julelys eller saadant. - Om Onsdagen - om Aftenen - havde Bibbe, Lauritz og Elle været her med Gaver. Elles var særlig rige i Aar, f. Eks. 2 mægtige Flasker Rødvín, meget mere end en 3 Pægleflaske, en til Lindørne og en t. Agraren og mig. De blev nydt! Så var vi Juledag bedt ned til Lindø til Aftensspisning; Lauritz, Bibbe og Troels kom og hentede os derned. Til min Glæde fandt jeg Grete saa rask og frisk, ikke spor overkørt. Hun har

en udmærket Svigerdatter, Pers Kone, som havde hjulpet hende saa godt og baade Per og Ole havde ogsaa været mægtig flinke til at bistaa hende. Vi fik Flæskesteg med alt tilhørende, henkogte Pærer, Kaffe med Smaakager, ud paa Aftenen The.

2)

Hvor er det pudsigt at se Gretes to lange Dreng, nu er de begge bleven Mænd; Ole er bleven smuk og saa er han en dejlig Dreng saa sød mod Tinge og Grete. Han var lige kommen hjem fra Amerika, hvor han – som Math – havde været ovre at hente, ja hvad var det nu, en Minestryger tror jeg. Han var ikke til at formaa at fortælle noget om den Færd – der var intet at fortælle, sagde han.

Pers Kone, Ebba, er ansat paa Gentofte Kommunekontor, hun og Per tjener hver 1000 kr om md. Er det saa underligt, at der gives mange Penge ud her i Landet, saa Importen stiger over alle Bredder, naar de Unge har saadanne Gager, Ole har sparet 2000 Kr. op, og saa forærede han endda Grete og Tinge 500 Kr. en Gang i Sommer.

Det var saadan en yndig Aften dernede, alle var saa glade og fornøjede, Ungerne henrykte i Leg med det nye Legetøj.

Resten af Julen foregik uden Oplevelser af nogen Art, Manse var mest ude, det gør ingen Ting, for saa ved jeg, han har det bedst. Jo, en Dag mellem Jul og Nytaar var Bibbe her alene en Dag – et Par Timer midt paa Dagen. Hun havde været til Frisør og var kommen for sent til Posthuset, hvor hun skulde pakke sende ["pakke" overstreget] en Pakke. Posthuset lukker nemlig 1 Time om Middagen. Bibbe saa saa elendig ud, at jeg blev helt rystet. Hun er ikke stærk, Dis, det er det stakkels Hoved. Gud ved, om ikke Vitalia, der jo har gjort mig til en Kæmpe skulde være noget for hende – ogsaa for Tinge, som nu igen er begyndt at tabe sit Haar, han er helt skallet paa Issen. Mit Haar er holdt op at falde at falde af siden jeg begyndte med Vitalia.

Jeg kan se af dit Brev, at jeg maa have skrevet om Mentzes Bog, at der var hverken Saft eller Kraft i den; jeg havde, da jeg skrev det ikke læst ret meget af den; jeg ændrede noget min Dom over den, for den blev bedre efterhaanden som man kom videre i den, men jeg synes alligevel, Las burde have haft en bedre Tolker end Mentze. Den kan jo ikke undgaa at mere og interessere os som er saa nær ved alt, hvad der skrives, men vi er jo kun faa, og den skulde jo gerne staa som et gedigent Mindesmærke over Las for Eftertiden.

I Gaar kan du tro, jeg havde en god Dag, idet Bibbe og Troels kom til Middag (vi havde kun lidt Levnemad, Fiskestuvning) og de blev til Kl. 6,

maatte hjem, da Lauritz skulde bruge Vognen. Paa et Tidspunkt af Dagen fik Bibbe og jeg en lille to Mands Snak, d. v. s. Filosofi over Tilværelsen og Vor Herres Mening med Livet og os mennesker; - Nu er Bibbe da igen kommen til Kræfter, skønt jeg endnu kan spore Eftervirkningerne af hendes Svaghedsperiode. -Troels er en dejlig Dreng. Han kommer her aldrig uden at have Gaver med til Agraren eller mig - eller til ["til" indsat over linien] os begge: Æsker, Billeder og lignende, som han har udsmykket og pyntet paa, med sine smaa Fingre, og som han selv er overbevist om vil glæde os meget. Bibbe fortalte, at han ofte sidder og tænker og filosoferer paa sin lille Facon; forleden Dag sagde han til hende: "Mor, hvis vi nu var af Luft, saa kunde vi ikke dø"- Var det ikke forbløffende? Hvis vi indsætter Aand i Stedet for Luft - - !

Der er endnu intet om Manses Sverigesrejse, han har ikke Raad til det. Pokkers ogsaa, at Kakkelovnen i den store Stue er absolut ubrugelig, ellers var det bare at sætte en Seng derind og fyre op. Aa, gid vi dog kunde finde en Udvej. Jeg grunder - - og hilser dig tusind Gange. Din Junge
III

Som du ser paa 2_den_ Arks Efterskrift kom Posten lige som jeg var færdig og skulde lægge Brevet i Konvolut, men jeg vilde ikke lade ham vente, og det var helt godt, for han bragte et Brev fra Lugge, og saa vil jeg skrive til dig om en Sag, som jeg har tumlet med siden Jul. Jeg har saa forfærdelig ondt af det for Janna med alt hendes umenneskelige Slid og de trange Kaar, og mine Tanker resulterede i en lille Plan om at faa skrabet 100 Kr. sammen til hende. De sammenskrabende skulde være: Lugge, Elle, Bibbe og jeg. Jeg blev saa glad ved Lugges Svar i Dag, at hun gerne vil være med, "men paa lige Fod" - jeg havde blot bedt hende om 15 Kr. og vilde bede Elle om det samme, men hun vilde altsaa ikke nøjes med de 15 jeg havde ellers skrevet at saa ordnede Bibbe og jeg Resten. Jeg ved da godt, at 100 Kr. er saa uendelig lidt i vore Dage, men en Smule Opmuntring er det da. Jeg skrev til Lugge, at jeg mente, den lille Haandsrækning skulde være anonym, og det mente Lugge saa absolut ogsaa. Kan du ikke sige, at det er fra ["fra" indsat over linien] en anonym Beundrer af hendes Kunst? Vi vil ikke lægge en Taknemmeligheds Byrde paa hende forstaar du.

Lugge tænkte sig, at Elle som sædvanlig inviterede dig til Kbhvns Banegaard til et lille Samvær paa hendes Rejse hjem, saa vilde Lugge lægge ud, jeg kan jo lige saa godt sende Bibbes og mit Bidrag til hende som til dig. Kan du ikke nok faa det ordnet for os?

Og saa igen saa mange Hilsner fra din Junge Lugge havde stadig ikke hørt fra Elle og var lidt urolig, det er jeg nu ikke, for jeg ved, at det er umuligt at

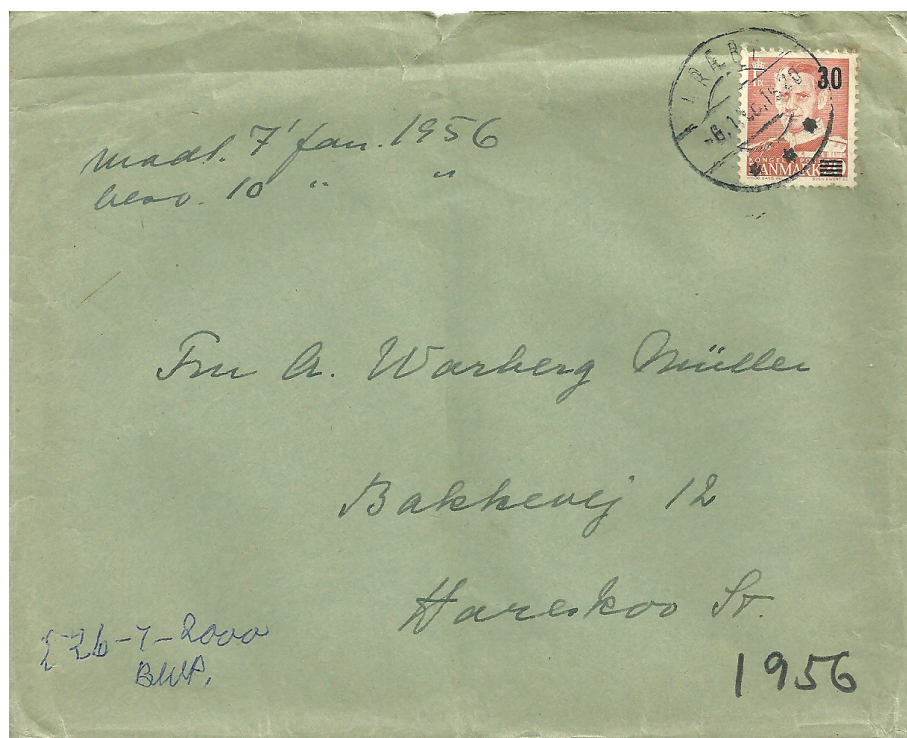
faa skrevet i Stockholm.

[Skrevet langs første sides venstre margen:]

Jeg haaber, det Brev vil more dig mere end det har moret mig at skrive.

[Skrevet langs venstre margen på forsiden af ark 2:]

Jeg har vist ikke faaet takket - - Posten! - - Kriminalerne, de blev nydt!!

Lindgaard
5-1-1956.

Stene lille Lis!

Jeg er snart kommen i stor Brevgaet til dig, ma
maa j. de at faa den afketaet. Endnu har
j. da for Resten ikke faaet dig sagt ordentlig,
Tak for din herlige julepakke, først & fremmest
for din egen Bæg, som jo egentlig var en Overres-
kelse. Man behøvede selvfølgelig mærke Hastværket
der blev ikke Til til mange Betragtninger eller
litt. Filosofi, men ellers er den jo veldig morsom
fortalt. Jeg læste den allerede juleaften & sat
og morede mig over den & bedømte den til at
faa mig? men de to foregaende haab faaet sig.

Nu har j. bestemt at tage mig, magtig
sammen mit dette Brev & ikke sidde & skrive
om dig & æt dit, saadan som mit Instinkt
tilsiger mig, men derimod fordybe mig i det
mit eget - hvad der ikke er uden saa morsomt
for mig selv, oven som jo er det, der kan interessere
den, der modtager Brevet.

J. maa vist i et af mine tidligere Breve have
fortalt dig om Bihlers filantropiske Virksomhed
inden Jule, saa titen kan lauge sig efter mit
alt det, der skulde gøres inden Jule: Flygtning,
Bægring, Rengøring, julefest & Køben Gaver - den
er jo meget i en stor Virksomhed som handle.
Følgen var naturligvis, at titen var helt ber-
ruet & meget nervøs, hvilket ikke bidrog
til en god Jule for dem. Mandfaet kan opæde
forstaa Kvinde-Arbejdet. De havde ogsaa den
store Skuffelse, at Grete & Rind slet ikke kom
i jule, fordi Grete maatte indføre to Mozart-
konserter & ikke turde tage Ferie. Vi saa den
da nok heller ikke i jule, men derom kommer
jeg var lidt stalt af, at j. slet ikke belejrede

by hvar den, dette Brev vil være by mere end det kan være mig at skrive.

Bille med noget juleindkøb for mig og Grete
kom mit een - nemlig lidt Understø. til Bille,
det kunde jeg ikke ordne gennem Telefonen.
Mange fejler i de senere Aar at have Mant-
fække Frakker juleaftensdag, og det havde han
ogsaa i Aar; Gæsterne var: Balle, Peter Skakke,
Mayland og Jøppe (Tuf) Mance havde købt
Sild og alskens fint Vaalag; der var købt Indtæ-
som Grete havde sendt os, de havde nemlig
slaget. Bajere og Kirsebærvin (som Agnaren ga')
Kaffe m. Sundaakager, som man kan købe.
virkelig gode, næsten som hjemmehavte. Der var
en rigtig munter Stemning og en rigtig jule-
g. Mandfalkesnak, som jeg lyttede til men
ikke blandede mig i. Der var saadanne Mante-
fække dag store Børn, det var saa sjovt at sidde
og høre paa. - Om Aftenen havde Mance en
deftig Mat til os: Vildgaas, udmærket stegt
Med alskens til, og der var en Flaske Rødvin,
som Agnaren havde købt, ovenpaa en fortrin-
lig Alletrippli med Feddeskum; Mance gaar
altid sin Mat til at smage saa godt. Baj-
etter saa vi Guler og Løse. Endet alles mar-
keret juleaften, hverken juletræ, julelys
eller saadant. - Om Onsdagen - om Aftenen
havde Bille, Lauritz og Elle været her med
Guler. Elles var rigtig rige i Aar, f. Eks. 2
mægtige Flasker Rødvin, meget mere end en
3 Pægleflaske, en til Lindolme og en til Agnaren
og mig. De blev nydt! Saa var vi juledag
blev med til Lindø til Aftens spisning, Læder
og Bille og Trøls kom og hentede os dermed. Til
min Glæde fandt jeg Grete saa rask og frisk,
ikke Spor overkøbt. Hun har en udmærket
Svigerdatter, Pers Høne, som havde hjulpet hende
saa godt og havde Per og Ole havde ogsaa været
meget flinke til at bistaa hende. Vi fik
Feddeskeg med alt tilhørende, hentede Parer
Kaffe med Sundaakager, et paa Aftenen The.
Tale for X og Y

2. Hvor er det jedsigt at se Greta so lange
doenge, nu er de ligge bleven Mand; Ole
er bleven smuk og saa er han en del; dog
saa sit smut Tinge og Greta. Han var lige kommen
lyem fra Amerika, hvor han - som Math-
laude valet ovre at hende, ja levat vade
nu, en Minestryger tror j. Han var ikke at
formaa til at forhandle nager om den Færd
den var indet at forhandle, sagde han.
Pers Kom, Eblea, er ansat paa Genkaple
Kommune kontor, hør og Per tjener løn
1000 Kr om Ind. Er det saa underligt at
der gives mange Penge ut ~~helt~~ i Landet, saa
Importen skjer om alle Bredden, naar de
unge har saadanne Gager. Ole har sparet
2000 Kr. og, og saa fordrer han endda Greta
og Tinge 500 Kr. en Gang i Sommer.
Det var saadan en yndig Aften dernede,
alle var saa glade og forsiget, Nagerne blev
rykte i Leg med det nye Lege tøj.
Resten af julen foregik uden Oplevelser af
nager Art, Mamma var mest ude - det gik
ingen Ting, for saa ut j; han har det helt.
Jo, en del mellem Jule og Nytår var Bibbe
helt alene en Dag - et Par Timer smit paa
Dagen. Hun havde valet til Frisør og var
kommen for sent til Posthuset, hvor hun
skulde pakke sende en Pakke. Posthuset
lukker nemlig 1 Time om Middagen.
Bibbe saa saa elendig ut, at j; blev helt
rystet. Hun er ikke stædt, his, det er det
stakkels Hovet. Gub net, om ikke Vitalia,
der jo har gjort mig til en Kamp skulde
vade nager for hende - og saa for Tinge, som
nu igen er begyndt at tage sit Haar, han
er helt skallet paa Treen. Mit Haar er godt
og net at falde af siden j; begyndte med Bibbe.

680709
Jeg kan se af dit Brev, at j' smaa have
skrevet om Mentres Bog, at den var lueske
Sagt eller Kraft i den; j' havde, da j' skrev
det ikke læst ret meget af den; j' andrede
næst min Vorn over den, for den blev bedre
efterhaanden som man kom videre i den,
men j' synes alligevel, Ias burde have haft
en bedre Taktik end Mentre. Den kan jo
ikke undgaa at more og interessere os som
er saa udræt all, hvad den skrives, men
vi er jo kun de faa, og den skulde jo gerne staa
som et gedigent Mindes Mærke over Ias for
Eftertiden.

I Gaa kan du tro, j' havde en god Dag, eller
Bibbe og Træls kom til Middag (vi havde
kun lidt Levnemat, Fiskestevning) og de
blev til Kl. 6, maatte jeg, da Lauritz
skulde bruge Lagnen. Paa et Tidspræstaf
sagen fik Bibbe og j' os en lille to Mandes Ind-
d. v. s. Filosofi over Tilværelsen, Vor Herres Me-
ning om Livet og os Meinesker. - Nu er Bibbe
da igen kommen til Kræfter, skönt j' endnu
kan spore Effektivringerne af hendes Svagheds-
periode. - Træls er en dejlig Dreng. Han kom
over her aldrig uden at have Gaver med sig
Agurker eller miz eller en hege. Asken, Billiken
og lignende, som han har lidt mykhet og
j' gik til paa, med sine smaa Fingre, og som
han selv er overherisk om sig glæde og meget.
Bibbe forballe, at han ofte sidder og tænker
og filosoferer paa sin lille Fag, forleden Dag
sagde han til hende: "Mor, hvis vi nu var
af Luft, saa kunde vi ikke dø." Var det ikke
forbløffende? Hvis vi indrækte Aaret i Skedet
for Luft - ~!

Der er endnu indet om Imaus Sveriges rejse,
han har ikke Raad til det. Pakkens og saa,
at Kakhelovnen i den store Stue er ~~altid~~ ^{altid} ~~altid~~
brændt, eller var det bare at sætte en Fyrdens
og Fyre op. Ja, det vi dog kunde finde en Udvej. for
Bibbe - - og hilse dig kærede Fag. Den første

111

Som du nu paa ~~den~~ Arke Efterskrift kom. Paa-
lige som j. var paa det, og skulde lægge Brevet i
Konvolut, men j. vilde ikke lade ham se det,
og det var helt godt, for han havde mig et
Brev fra Løkke, og saa vil j. skrive til dig om en
Sag, som j. har tænkt med siten just. j. har saa
forfærdelig ondt af det for paa en med det
hendes smukkeste, Plut og de træge Kaar,
og mine Tanker resisterer i en lille Plac
om at paa skrevet 100 Kr. sammen til hende.
De sammen skrevet skulde være: Løkke,
Elle, Bilke og mig. Jeg blev saa glad ved Løkke
Svar i Dag, at han saa gerne vil være med
"men paa lige Fot" - j. havde blot lidt hende
om 15 Kr. og vilde lidt Elle om det samme,
men han vilde allsaa ikke nøjs med de 15
j. havde eller skrevet, at saa ordnet Bilke
og j. Resten. Jeg vet da godt, at 100 Kr. er saa
mændelig lidt i vore Dage, men en smule
opmuntning er det da. j. skrev til Løkke, at j.
menke, den lille Haandskrift, skulde være
anonym, og det menke Løkke saa absolut og saa
Kan du ikke sige, at det er en anonym Be-
røder af hendes Kunst? Vi vil ikke lægge
en Taknemmelighed Byrd paa hende fortales du.
Løkke tænke sig, at Elle som naturligt in-
fører dig til Klubbens Banegaard til et lille Sam-
mar paa hendes Rejse hjem, saa vilde Løkke lægge
et, j. kan jo lige saa godt sende Bekke og mit
Bidrag til hende som til dig. Kan du ikke
nok paa det ordet for os?

og saa igen saa mange Måder. Ja din første
Løkke havde stadig ikke lidt fra Elle og var
lidt urolig, det er jo nu ikke, for j. vet, at det
er rimeligt at paa skrevet i Hockholm.